

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2004-2005

20 OCTOBRE 2004

Proposition de loi modifiant l'article 394 du Code des impôts sur les revenus 1992 et l'article 2 du Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus, en vue d'humaniser le recouvrement fiscal à l'égard des conjoints

(Déposée par Mme Clotilde Nyssens et M. Christian Brotcorne)

DÉVELOPPEMENTS

L'article 394 du Code des impôts sur les revenus 1992 (CIR 1992) détermine dans quelles conditions l'administration fiscale peut procéder au recouvrement d'une dette fiscale à charge des conjoints en précisant notamment la mesure dans laquelle un titre établi au nom d'un ou des deux conjoint(s) est exécutoire vis-à-vis de chacun d'eux.

Malgré le caractère général de sa formulation, l'article 394 CIR 1992 ne peut être considéré comme régissant à lui seul le recouvrement de l'impôt établi à charge des conjoints.

En effet, conformément au principe général en vertu duquel le droit commun s'applique en matière fiscale dans la mesure où le droit fiscal n'y déroge, ni explicitement ni implicitement, et où cette application n'est pas exclue en raison des principes et des nécessités propres au droit fiscal, les dispositions du

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2004-2005

20 OKTOBER 2004

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 394 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 en van artikel 2 van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, ten einde de fiscale invordering humaner te maken ten aanzien van de echtgenoten

(Ingediend door mevrouw Clotilde Nyssens en de heer Christian Brotcorne)

TOELICHTING

Artikel 394 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 1992) bepaalt onder welke voorwaarden de belastingadministratie kan overgaan tot de invordering van een belastingschuld ten laste van de echtgenoten. Met name preciseert dat artikel de mate waarin een op naam van een van beide of van de beide echtgenoten opgestelde titel ten aanzien van ieder van hen uitvoerbaar is.

Ondanks de algemene formulering mag artikel 394 van het WIB 1992 niet worden beschouwd als de enige bepaling die betrekking heeft op de invordering van de ten laste van de echtgenoten gevestigde belasting.

Het algemene beginsel luidt immers dat het gemeen recht in fiscale aangelegenheden wordt toegepast, tenzij het fiscaal recht daar expliciet of impliciet van afwijkt en tenzij de toepassing van het gemeen recht uitgesloten is op grond van beginselen en vereisten die eigen zijn aan het fiscaal recht. Overeenkomstig dat

droit civil relatives aux régimes matrimoniaux continueront à s'appliquer en la matière(1).

Si l'article 394 CIR 1992 ne s'écarte pas totalement du droit commun(2), il n'en reste pas moins qu'il prévoit des dispositions particulières applicables aux impôts relatifs aux revenus des conjoints (à l'impôt des personnes physiques, à l'impôt des non-résidents et au précompte immobilier) ainsi qu'aux précomptes professionnels et aux précomptes mobiliers enrôlés au nom de l'un des conjoints, afférents à la période du mariage.

En vertu de l'article 394, § 1er, alinéa 1er, CIR 1992, toute partie de l'impôt afférente aux revenus respectifs des conjoints ainsi que le précompte enrôlé au nom de l'un d'eux peuvent être recouvrés, quel que soit le régime matrimonial, sur tous les biens propres et communs des conjoints. Les époux mariés sous le régime de la séparation de biens peuvent, par conséquent, tout comme les époux mariés sous le régime légal, être inquiétés, pour des dettes fiscales, sur leur patrimoine.

L'article 394, § 1er, alinéa 1er, accorde en effet à l'administration fiscale la possibilité de saisir, en principe, tous les biens des conjoints, sans exception, pour recouvrer les impôts visés, même si le droit commun ne lui accorde pas de possibilités aussi étendues(3).

L'alinéa 2 du paragraphe 1er du même article détermine, quant à lui, dans quels cas les conjoints peuvent soustraire certains de leurs biens propres au recouvrement, à condition qu'ils fournissent la preuve que ces biens ont une origine non suspecte. En matière d'impôts sur les revenus, la soustraction n'est possible que pour la quotité d'impôt relative aux revenus qui sont propres à l'autre conjoint en vertu du régime matrimonial. Cette possibilité de soustraction n'existe en principe que pour les conjoints mariés sous le régime de la séparation de biens. Par contre, à l'égard des cotisations de précompte professionnel et de précompte mobilier établies au nom de l'un des conjoints et relatives à la période du mariage, la sous-

(1) P. Catrice, «Principes généraux du recouvrement des impôts directs et des taxes assimilées aux impôts sur les revenus», *Bull. Cont.*, 815 spécial, 2001, p. 71.

(2) Voir à cet égard les articles 1409 à 1414 du Code civil.

(3) P. Catrice, *op. cit.*, p. 72.

algemene beginsel blijven de burgerrechtelijke bepalingen inzake de huwelijksvermogensstelsels ter zake van toepassing(1).

Artikel 394 van het WIB 1992 wijkt niet helemaal af van het gemeen recht(2). Toch bevat het een aantal specifieke bepalingen die van toepassing zijn op de belastingen die slaan op de inkomsten van de echtgenoten (personenbelasting, belasting van niet-inwoners, onroerende voorheffing), alsook op de bedrijfsvoorheffing en de roerende voorheffing die, met betrekking tot de periode van het huwelijk, werden ingekohierd op naam van een van de echtgenoten.

Overeenkomstig artikel 394, § 1, eerste lid, van het WIB 1992, mogen de «belasting of het gedeelte van de belasting in verband met de onderscheiden inkomsten van de echtgenoten alsook de voorheffing ingekohierd op naam van één van hen, [...] ongeacht het aan genomen huwelijksvermogensstelsel worden verhaald op al de eigen en de gemeenschappelijke goederen van beide echtgenoten». Bijgevolg lopen de echtgenoten die gehuwde zijn onder het stelsel van scheiding van goederen, net als de onder het wettelijke stelsel gehuwde echtgenoten, het risico dat belastingschulden worden verhaald op hun vermogen.

Artikel 394, § 1, eerste lid, van het WIB 1992 biedt de belastingadministratie immers in beginsel de mogelijkheid om, zonder uitzondering en hoewel het gemeen recht niet zo ver gaat, alle goederen van de echtgenoten in beslag te nemen teneinde de bewuste belastingen in te vorderen(3).

Paragraaf 1, tweede lid, van hetzelfde artikel bepaalt dan weer de gevallen waarin de echtgenoten een aantal van hun eigen goederen aan een eventuele invordering mogen onttrekken, op voorwaarde evenwel dat zij kunnen aantonen dat zij die goederen op niet-verdachte wijze hebben verworven. Inzake inkomstenbelastingen is een dergelijke onttrekking slechts mogelijk voor het belastingaandeel dat betrekking heeft op de inkomsten die, op grond van het huwelijksvermogensstelsel, eigen inkomsten zijn van de andere echtgenoot. Die onttrekkingsmogelijkheid bestaat in beginsel alleen maar voor wie gehuwd is onder het stelsel van scheiding van goederen. Een volkomen andere regeling geldt evenwel voor de bij-

(1) P. Catrice, «Principes généraux du recouvrement des impôts directs et des taxes assimilées aux impôts sur les revenus», *Bull. Cont.*, 815 spécial, 2001, blz. 71.

(2) Zie in dat verband de artikelen 1409 tot 1414 van het Burgerlijk Wetboek.

(3) P. Catrice, *ibidem*, blz. 72.

traction n'est possible que pour le conjoint non repris au rôle quel que soit le régime matrimonial.

Depuis de fort nombreuses années, des voix se sont élevées afin d'améliorer la situation juridique du conjoint qui est appelé à acquitter les dettes d'impôts de l'autre conjoint. C'est dans cette optique que la loi du 4 mai 1999 portant des dispositions fiscales et autres⁽¹⁾ a profondément modifié le recouvrement fiscal à l'égard des conjoints séparés de fait⁽²⁾.

C'est ainsi que les règles en matière d'enrôlement des cotisations concernant des conjoints séparés de fait ont été modifiées par le nouvel article 128 CIR 1992. Dorénavant, les conjoints séparés de fait doivent introduire chacun leur propre déclaration à l'impôt des personnes physiques et chaque cotisation est désormais portée au rôle au nom des deux conjoints, de sorte que chacun des conjoints devient redevable dans les conditions et selon les mesures déterminées par l'article 394 CIR 1992.

De plus, et depuis l'exercice d'imposition 2000, en vertu de l'article 393bis CIR 1992, le recouvrement de l'impôt établi sur les revenus d'un conjoint séparé de fait ne peut être poursuivi à charge de l'autre conjoint séparé de fait qu'après l'envoi d'une mise en demeure de payer, par pli recommandé à la poste, au conjoint imposé et l'envoi d'un exemplaire de l'avertissement-extrait de rôle au conjoint non imposé.

En outre, l'article 394 CIR 1992 a modifié sensiblement les possibilités de recouvrement à charge des conjoints. C'est ainsi que le § 1er, alinéa 2, ne renvoie plus à la notion de «revenus propres» du droit civil mais bien à la notion fiscale de «revenus qui, pour l'établissement de l'impôt, sont considérés comme personnellement recueillis».

(1) *Moniteur belge* du 4 juin 1999.

(2) En principe, il y a cependant lieu de donner à la notion fiscale de «séparation de fait» la même signification qu'en droit civil. Celle-ci est généralement définie comme étant un éloignement volontaire plus que temporaire des conjoints par lequel il est porté atteinte à l'obligation de cohabitation prévue à l'article 213 du Code civil. Cette situation ressort d'une inscription au registre de la population, d'une attestation émanant des autorités communales ou d'un ensemble de faits suffisamment sérieux, précis et concordants pour former une présomption probante de domiciliation séparée réelle et durable.

dragen inzake bedrijfsvoorheffing en roerende voorheffing die zijn gevestigd op naam van een van de echtgenoten en die betrekking hebben op de periode van het huwelijk. De onttrekkingsmogelijkheid geldt in dat geval alleen voor de niet in het kohier opgenomen echtgenoot, ongeacht het huwelijksvormensstelsel.

Sinds ettelijke jaren wordt gepleit voor verbeteringen in de rechtspositie van de echtgenoot die de belastingschulden van de andere echtgenoot moet inlossen. Om die reden werd de wet van 4 mei 1999 houdende fiscale en andere bepalingen⁽¹⁾ goedgekeurd. Die wet hield een grondige aanpassing in van de fiscale invordering ten aanzien van feitelijk gescheiden echtgenoten⁽²⁾.

Zo werden de bepalingen inzake de inkohiering van de bijdragen in verband met de feitelijk gescheiden echtgenoten gewijzigd bij het nieuwe artikel 128 van het WIB 1992. Voortaan moeten de feitelijk gescheiden echtgenoten elk een eigen aangifte inzake de personenbelasting doen en wordt elke bijdrage ingekohierd op naam van de beide echtgenoten. Aldus is elke echtgenoot belastingen verschuldigd onder de voorwaarden en in de mate als bedoeld bij artikel 394 van het WIB 1992.

Voorts mag krachtens artikel 393bis van het WIB 1992 de invordering van een belasting gevestigd op de inkomsten van de feitelijk gescheiden echtgenoot sinds het aanslagjaar 2000 slechts worden vervolgd ten laste van de andere feitelijk gescheiden echtgenoot mits aan een aantal voorwaarden is voldaan: na de toezending, bij ter post aangetekende brief, van een ingebrekestelling tot betaling aan de echtgenoot op wiens inkomen de belasting is gevestigd, en na de toezending van een exemplaar van het aanslagbiljet aan de niet-belaste echtgenoot.

Bovendien heeft artikel 394 van het WIB 1992 de invorderingsmogelijkheden ten aanzien van de echtgenoten diepgaand gewijzigd. Aldus verwijst artikel 394, § 1, tweede lid, van het WIB 1992 niet langer naar het burgerrechtelijke begrip «eigen inkomsten», maar naar het fiscale begrip «inkomsten [...] die voor de zetting van die belasting als persoonlijk verworven zijn aangemerkt».

(1) *Belgisch Staatsblad* van 4 juni 1999.

(2) In beginsel moet aan het fiscale begrip «feitelijke scheiding» echter dezelfde betekenis worden toegeschreven als in het burgerlijk recht. Doorgaans gaat het dan om echtgenoten die op vrijwillige, veeleer dan op tijdelijke basis afstand nemen van elkaar, waardoor de verplichte samenwoning als bedoeld in artikel 213 van het Burgerlijk Wetboek niet langer in acht wordt genomen. Feitelijke scheiding kan blijken uit een inschrijving in het bevolkingsregister, een attest van het gemeentebestuur of een geheel van feiten die voldoende ernstig, precies en overeenstemmend zijn om te kunnen besluiten tot een bewijskrachtig vermoeden dat de betrokkenen daadwerkelijk en duurzaam gescheiden wonen.

De ce fait, la possibilité de soustraction, en matière d'impôts sur les revenus, des biens propres et non suspects n'est plus exclusivement réservée aux conjoints mariés sous le régime de la séparation des biens mais étendue aux conjoints mariés sous d'autres régimes matrimoniaux. Dorénavant, chaque conjoint, quel que soit le régime matrimonial adopté, peut soustraire au recouvrement de l'impôt relatif aux revenus de l'autre conjoint les biens dont il prouve qu'ils lui sont propres et d'origine non suspecte.

Pour les cotisations de précompte professionnel et de précompte mobilier qui sont enrôlées au nom de l'un des conjoints et qui ont trait à la période du mariage, la soustraction est également possible par le conjoint non repris au rôle, quel que soit le régime matrimonial. Lorsque les conjoints sont mariés sous le régime de communauté de biens, les revenus des conjoints tombent dans la communauté en vertu de l'article 1405 du Code civil, de sorte que la situation visée à l'article 394, § 1er, alinéa 2, 4°, CIR 1992, à savoir les biens propres acquis au moyen de revenus qui sont propres en vertu du régime matrimonial, n'existe pas.

Afin de protéger encore davantage le conjoint séparé de fait, l'article 57, A), de la loi du 10 août 2001 portant réforme de l'impôt des personnes physiques(1) a inséré un nouveau paragraphe 2 au sein de l'article 394 CIR 1992, instaurant une exception supplémentaire aux possibilités de recouvrement des dettes fiscales dans le chef des conjoints séparés de fait. Dorénavant, l'impôt afférent aux revenus de l'un des conjoints recueillis à partir de la deuxième année civile qui suit celle de la séparation de fait ne pourra plus être recouvré ni sur les revenus de l'autre conjoint ni sur les biens qui ont été acquis par ce dernier au moyen de ces revenus.

C'est ainsi que pour autant qu'il soit satisfait à la double condition de l'article 393bis CIR 1992, le conjoint séparé de fait non imposé reste donc bien redévable, en principe, de la dette fiscale établie au nom de son conjoint. Les possibilités de recouvrement sur ses biens restent, en effet, déterminées par l'article 394, § 1er, CIR 1992. Il ne peut dès lors soustraire au recouvrement tout ou partie de ses biens que s'il peut établir de manière certaine qu'il les possédait avant son mariage, que ces biens proviennent d'une succession ou d'une donation faite par une personne

Daardoor geldt de mogelijkheid om eigen goederen van niet-verdachte oorsprong aan de invordering van de inkomstenbelastingen te onttrekken, niet langer uitsluitend voor de echtgenoten die gehuwd zijn onder het stelsel van scheiding van goederen, maar staat zij ook open voor wie onder een ander huwelijksvormingsstelsel gehuwd is. Voortaan kan elke echtgenoot, ongeacht het aangenomen huwelijksvormingsstelsel, goederen onttrekken aan de invordering van belastingen in verband met de inkomsten van de andere echtgenoot, op voorwaarde dat hij of zij kan aantonen dat het om eigen goederen van niet-verdachte oorsprong gaat.

Ongeacht het huwelijksvormingsstelsel kan de niet in het kohier vermelde echtgenoot ook van die onttrekkingsmogelijkheid gebruik maken wat de bijdragen voor de bedrijfsvoorheffing en voor de roerende voorheffing betreft, die worden ingekohierd op naam van een van de beide echtgenoten en die betrekking hebben op de periode van het huwelijk. Wanneer de echtgenoten gehuwd zijn onder het stelsel van de gemeenschap van goederen, vallen de inkomsten van de echtgenoten overeenkomstig artikel 1405 van het Burgerlijk Wetboek in de gemeenschap. Daardoor doet de in artikel 394, § 1, tweede lid, 4°, van het WIB 1992 bedoelde situatie (namelijk dat de eigen goederen werden verkregen met inkomsten die de betrokkenen eigen zijn op grond van het huwelijksvormingsstelsel) zich niet voor.

Teneinde de feitelijk gescheiden echtgenoot nog beter te beschermen, werd via artikel 57, A, van de wet van 10 augustus 2001 houdende hervorming van de personenbelasting(1), in artikel 394 van het WIB 1992 een nieuwe § 2 ingevoegd. Die paragraaf bevat een bijkomende uitzondering op de mogelijkheden tot invordering van de belastingschulden ten laste van feitelijk gescheiden echtgenoten. Voortaan is het, vanaf het tweede kalenderjaar dat volgt op dat van de scheiding, niet meer mogelijk de belastingen met betrekking tot de inkomsten van een van beide echtgenoten in te vorderen op de inkomsten van de andere echtgenoot, noch op de goederen die die echtgenoot met zijn eigen inkomsten heeft verkregen.

Mits is voldaan aan de dubbele voorwaarde vervat in artikel 393bis van het WIB 1992, moet de niet-belaste feitelijk gescheiden echtgenoot dus in beginsel nog steeds de op naam van zijn echtgenoot gevestigde belastingschuld betalen. De mogelijkheden inzake de invordering van belastingen op zijn goederen blijven immers afhangen van de bepalingen die zijn opgenomen in artikel 394, § 1, van het WIB 1992. Hij kan het geheel of een deel van zijn goederen dus alleen voor invordering vrijwaren als hij met zekerheid kan aantonen dat hij die voor zijn huwelijk in bezit had,

(1) *Moniteur belge* du 20 septembre 2001.

(1) *Belgisch Staatsblad* van 20 september 2001.

autre que son conjoint, qu'il les a acquis au moyen de fonds provenant de la réalisation de semblables biens ou qu'il les a acquis au moyen de revenus qui lui sont propres en vertu de son régime matrimonial.

Toutefois, à partir de l'exercice d'imposition 2002, dès la deuxième année civile qui suit la séparation de fait effective et quel que soit le régime matrimonial adopté, le conjoint non imposé peut soustraire à l'emprise du Trésor ses revenus et les biens qu'il a acquis exclusivement au moyen de ses revenus, à quelle que date que ce soit. Ainsi, il n'est, par exemple, plus possible d'appréhender les revenus — notamment par une saisie du salaire — ou les biens acquis de tels revenus du conjoint non imposé, pour recouvrer une dette d'impôt des personnes physiques afférente aux revenus que le conjoint imposé a recueilli à partir de la deuxième année civile qui suit celle de la séparation de fait.

Néanmoins, il convient d'être attentif au fait que l'administration fiscale estime que cette restriction supplémentaire au recouvrement n'est pas applicable au précompte mobilier et professionnel, étant donné que l'article 394, § 2, CIR 1992 fait uniquement mention d'« impôt afférent aux revenus » et non de « précompte ».

Or, aucune raison objective ne justifie une différence de traitement en fonction du type de dette fiscale à recouvrer d'autant plus que cette exception supplémentaire aux possibilités de recouvrement des dettes fiscales dans le chef des conjoints séparés de fait avait été introduite afin de protéger le conjoint séparé de fait. Cette situation crée, en outre, de nombreuses difficultés dès lors que l'administration fiscale doit appliquer à l'égard d'un même conjoint des règles différentes non seulement selon les exercices d'imposition mais également selon les types de dettes à recouvrer.

C'est ainsi que lorsqu'une somme doit être remboursée au conjoint non imposé, il s'impose à l'administration fiscale d'examiner si, en fonction de l'année des revenus imposés, le remboursement peut être imputé à l'apurement d'une cotisation établie sur les revenus de l'autre conjoint conformément à l'article 166 AR/CIR 1992. S'il subsiste encore une cotisation ouverte à l'impôt des personnes physiques, afférente aux revenus recueillis par un conjoint au cours de la première année civile qui suit celle de la séparation de fait, le remboursement au nom de l'autre conjoint peut être imputé, pour autant qu'il soit satisfait à la double condition de l'article 393bis CIR 1992. Si la cotisation encore ouverte est afférente aux revenus des années suivantes, le remboursement ne pourra plus être imputé. Par contre, s'il subsiste une cotisa-

dat ze voortkomen uit een erfenis of een schenking door een andere persoon dan zijn echtgenoot, dat hij ze heeft verkregen met gelden die afkomstig zijn van de tegeldemaking van soortgelijke goederen, of dat hij ze heeft verkregen met inkomsten die hem krachtens zijn huwelijksvermogensstelsel toebehooren.

Met ingang van het aanslagjaar 2002 kan de niet-belaste echtgenoot echter vanaf het tweede kalenderjaar dat volgt op de feitelijke scheiding en ongeacht het gekozen huwelijksvermogensstelsel, de inkomsten en de goederen die hij, ongeacht het tijdstip, uitsluitend met eigen inkomsten heeft verworven, aan de Schatkist onttrekken. Aldus zijn die inkomsten of de door middel daarvan verkregen goederen niet langer vatbaar voor (loon)beslag. Zodoende kunnen ze niet langer worden aangewend voor de invordering van een schuld inzake de personenbelasting die verband houdt met de inkomsten die de belaste echtgenoot heeft verworven vanaf het tweede kalenderjaar dat volgt op het jaar van de feitelijke scheiding.

Er dient echter op te worden gewezen dat die bijkomende invorderingsbeperking volgens de belastingadministratie niet van toepassing is op de roerende voorheffing, noch op de bedrijfsvoorheffing, aangezien in artikel 394, § 2, van het WIB 1992 alleen melding wordt gemaakt van «de belasting op het (...) inkomen», en niet van de voorheffing.

Voor dat verschil in behandeling op grond van de aard van de in te vorderen belastingschuld kan echter geen objectieve reden worden aangevoerd, temeer daar die bijkomende uitzondering op de mogelijkheden om belastingschulden van feitelijk gescheiden echtgenoten in te vorderen net werd ingesteld om de feitelijk gescheiden echtgenoot te beschermen. Die situatie brengt tevens tal van problemen met zich, aangezien de belastingadministratie ten aanzien van diezelfde echtgenoot aldus uiteenlopende regelingen moet hanteren; die verschillen niet alleen naar gelang van het aanslagjaar, maar ook naar gelang van de aard van de in te vorderen schuld.

Wanneer bijvoorbeeld een bedrag aan de niet-belaste echtgenoot moet worden terugbetaald, moet de belastingadministratie overeenkomstig artikel 166 van het koninklijk besluit tot uitvoering van het WIB 1992 (KB/WIB 1992) nagaan of het bedrag dat voor dat inkomstenjaar dient te worden terugbetaald, kan worden aangewend voor de aanzuivering van een belasting die is gevestigd op grond van de inkomsten van de andere echtgenoot. Indien er nog een openstaande vordering inzake de personenbelasting is die verband houdt met de inkomsten die een echtgenoot heeft verworven in de loop van het eerste kalenderjaar dat volgt op de feitelijke scheiding, mag de terugbetaling op naam van de andere echtgenoot daartoe worden aangewend, op voorwaarde dat is voldaan aan beide bepalingen van artikel 393bis van het WIB

tion de précompte professionnel à charge d'un conjoint séparé de fait, l'imputation du remboursement de l'autre conjoint devra avoir lieu dans tous les cas pour autant que ce dernier ne puisse faire valoir une possibilité de se soustraire au recouvrement prévu à l'article 394, § 1er, CIR 1992.

La présente proposition envisage de modifier l'article 394, § 2, CIR 1992, afin que non seulement l'impôt afférent aux revenus que l'un des conjoints a obtenus, mais également le précompte mobilier et le précompte professionnel enrôlés au nom de l'un d'eux, ne puisse plus être recouvré sur les revenus de l'autre conjoint ni sur les biens que celui-ci a acquis au moyen de ces revenus.

En outre, il convient d'être attentif au fait que l'article 394, §§ 1er et 2, CIR 1992 n'est actuellement pas applicable aux dettes fiscales afférentes aux revenus antérieurs ou postérieurs à la période du mariage ainsi qu'aux impôts non relatifs aux revenus comme la taxe de circulation, la taxe de circulation complémentaire, la taxe de mise en circulation, la taxe compensatoire des accises, la taxe sur les jeux et paris, la taxe sur les appareils automatiques de divertissement ainsi que l'eurovignette. Dès lors qu'il ne peut être fait appel à l'article 394 CIR 1992 pour le recouvrement de ces taxes assimilées aux impôts sur les revenus, il convient d'appliquer les dispositions du droit commun dont notamment certaines dispositions du régime matrimonial primaire.

À cet égard, l'administration fiscale considère que l'article 222 du Code civil doit être invoqué pour recouvrer la taxe de circulation de la voiture familiale. En effet, sur base de cet article, les époux sont solidiairement tenus à la dette pour autant qu'il soit question de «dette contractée pour les besoins du ménage et de l'éducation des enfants». Néanmoins et suite à un arrêt de la Cour de cassation, il a été jugé que «la solidarité instituée par l'article 222 du Code civil à propos des dettes contractées pour les besoins du ménage suppose l'existence d'un ménage, et ne peut, partant, être invoquée en cas de séparation de fait des époux»(1). Cependant, l'administration fiscale considère que l'article 222 du Code civil pourrait encore s'appliquer lorsque la dette est contractée «pour l'éducation des enfants» notamment lorsqu'il s'agit de la taxe de circulation relative à un véhicule qui, même après séparation de fait, est encore utilisé,

1992. Indien de niet-aangezuiverde belasting verband houdt met de inkomsten van de daaropvolgende jaren, kan de terugbetaling daartoe niet meer worden aangewend. Wanneer een feitelijk gescheiden echtgenoot echter nog een openstaande schuld inzake de bedrijfsvoorheffing heeft, moet die in alle gevallen worden verrekend met de terugbetaling aan de andere echtgenoot, voor zover die echtgenoot geen beroep kan doen op de in artikel 394, § 1, van het WIB 1992 bedoelde mogelijkheid om zich aan de invordering te onttrekken.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe artikel 394, § 2, van het WIB 1992 te wijzigen opdat niet alleen de belasting op de inkomsten van één van de echtgenoten, maar ook de roerende voorheffing alsook de bedrijfsvoorheffing die op naam van één van beiden zijn ingekohierd, niet langer zou kunnen worden ingevorderd op de inkomsten van de andere echtgenoot, noch op de goederen die deze door middel van die inkomsten heeft verworven.

Voorts mag men niet uit het oog verliezen dat artikel 394, §§ 1 en 2, van het WIB 1992 thans niet van toepassing is op de belastingschuld die betrekking heeft op de inkomsten van vóór en na de periode van het huwelijk, noch op de niet-inkomstengereerde belastingen, zoals de verkeersbelasting, de aanvullende verkeersbelasting, de belasting op de inverkeerstelling, de accijnscompenserende belasting, de belasting op spelen en weddenschappen, de belasting op automatische ontspanningstoestellen en het eurovignet. Aangezien die met de inkomstenbelasting gelijkgestelde belastingen niet op grond van artikel 394 van het WIB 1992 kunnen worden ingevorderd, moeten de gemeenrechtelijke bepalingen worden toegepast, waaronder met name een aantal bepalingen van het primaire huwelijksvermogensstelsel.

In dat verband stelt de belastingadministratie dat artikel 222 van het Burgerlijk Wetboek moet worden ingeroepen om de verkeersbelasting op de gezinswagen in te vorderen. Op grond van dat artikel zijn de echtgenoten immers hoofdelijk verbonden door «iedere schuld die door één der echtgenoten wordt aangegaan ten behoeve van de huishouding en de opvoeding van de kinderen». Desondanks werd ingevolge een arrest van het Hof van Cassatie geoordeeld dat «de hoofdelijkheid waarin artikel 222 van het Burgerlijk Wetboek voorziet met betrekking tot de schulden die ten behoeve van de huishouding worden aangegaan, het bestaan van een huishouding veronderstelt en derhalve niet kan aangevoerd worden in geval van feitelijke scheiding der echtgenoten»(1). Volgens de belastingadministratie zou artikel 222 van het Burgerlijk Wetboek echter nog kunnen worden toegepast indien de schuld is aangegaan «voor de

(1) Cass., 15 octobre 1999, *JLMB*, 1999/10, p. 1724-1725.

(1) Cass., 15 oktober 1999, *JLMB*, 1999/10, blz. 1724-1725.

par exemple pour le transport régulier des enfants du couple.

Ceci a pour conséquence que l'un des conjoints peut, parfois des années après la séparation de fait, se retrouver sous le coup d'une saisie sur salaire afin d'acquitter les dettes fiscales relatives aux taxes assimilées aux revenus du conjoint dont il/elle est séparé(e) de fait. Il n'est, en effet, pas rare qu'une saisie de ce type occasionne chez le conjoint précité des difficultés financières, même si ce dernier n'a parfois plus de contact depuis des années avec le conjoint qui est en défaut de paiement. Cette situation est ressentie comme profondément injuste par les personnes mariées séparées de fait.

Afin d'humaniser le recouvrement fiscal à l'égard des conjoints, il convient de rendre l'article 394 du Code des impôts sur les revenus applicable aux impôts non relatifs aux revenus comme la taxe de circulation, la taxe de circulation complémentaire, la taxe de mise en circulation, la taxe compensatoire des accises, la taxe sur les jeux et paris, la taxe sur les appareils automatique de divertissement ainsi que l'eurovignette. À cette fin, la présente proposition envisage de modifier l'article 2 du Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus en vue de mentionner l'article 394 du Code des impôts sur les revenus comme étant applicable à ces taxes.

Clotilde NYSENS.
Christian BROTCORNE.

*
* *

*
* *

opvoeding van de kinderen», meer bepaald in het geval van de verkeersbelasting op een voertuig dat zelfs na de feitelijke scheiding nog wordt gebruikt, bijvoorbeeld voor het geregelde vervoer van de kinderen van het paar.

Zulks heeft tot gevolg dat soms jaren na de feitelijke scheiding nog beslag kan worden gelegd op het loon van een van de echtgenoten om de belasting-schuld inzake de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen te betalen van de echtgenoot van wie hij/zij feitelijk is gescheiden. Niet zelden brengt een soortgelijk beslag de voormalde echtgenoot immers in financiële moeilijkheden, ook al heeft die al jaren geen contact meer met de niet-betalande echtgenoot. Dat gegeven wordt door gehuwde, maar feitelijk gescheiden personen als fundamenteel onrechtvaardig ervaren.

Teneinde de belastinginvordering menselijker te maken ten aanzien van de echtgenoten, behoort de toepassing van artikel 394 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 te worden uitgebreid tot de niet-inkomstengereerde belastingen, zoals de verkeersbelasting, de aanvullende verkeersbelasting, de belasting op de inverkeerstelling, de accijns compenserende belasting, de belasting op spelen en weddenschappen, de belasting op automatische ontspanningstoestellen en het eurovignet. Daarom strekt dit wetsvoorstel ertoe artikel 2 van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen te wijzigen, teneinde daarin te vermelden dat artikel 394 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 op die belastingen van toepassing is.

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 394, § 2, du Code des impôts sur les revenus 1992, remplacé par la loi du 10 août 2001, les mots «, ainsi que le précompte mobilier et le précompte professionnel enrôlés au nom de l'un deux,» sont insérés entre le mot «obtenus» et les mots «à partir».

Art. 3

Dans l'article 2, alinéa 1er, du Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus, remplacé par l'arrêté royal du 29 mars 1994 et modifié par les lois des 22 décembre 1998 et 4 mai 1999, le mot «394,» est inséré entre le mot «378,» et le mot «398».

Art. 4

Les articles 2 et 3 entrent en vigueur à partir de l'exercice d'imposition 2005.

24 septembre 2004.

Clotilde NYSESENS.
Christian BROTCORNE.

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 394, § 2, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, gewijzigd bij de wet van 10 augustus 2001, worden tussen de woorden «van één van de echtgenoten» en de woorden «niet meer worden ingevorderd», de woorden «, alsook de roerende voorheffing en de bedrijfsvoorheffing die op naam van één van hen worden ingekohierd,» ingevoegd.

Art. 3

In artikel 2, eerste lid, van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, vervangen bij koninklijk besluit van 29 maart 1994 en gewijzigd bij de wetten van 22 december 1998 en 4 mei 1999, wordt tussen het getal «378,» en het getal «398» het getal «394,» ingevoegd.

Art. 4

De artikelen 2 en 3 treden in werking vanaf het aan- slagjaar 2005.

24 september 2004.